

Annika Hakanen

OPIKSELIJAN ELÄMÄNKRIISIT: ITSENÄISTYMINEN JA
KODISTA IRTAUTUMINEN

Hoitotyön koulutusohjelma
Terveystenhoitotyön suuntautumisvaihtoehto
2012

OPISKELIJAN ELÄMÄNKRIISIT: ITSENÄISTYMINEN JA KODISTA IRTAUTUMINEN

Hakanen, Annika
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Toukokuu 2012
Ohjaaja: Flinck, Marja
Sivumäärä: 42
Liitteitä: 4

Asiasanat: nuoruus, Satakunnan ammattikorkeakoulu, opiskelu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tarkastella itsenäistymisprosessia nuoren kokemana, jossa nuori irtautuu perusperheestään ja aloittaa autonomisen elämän. Nuorella tarkoitetaan tässä tutkimuksessa 18–25-vuotiaita. Tarkoituksena oli selvittää myös niitä tekijöitä, jotka auttavat itsenäistymisprosessissa. Opinnäytetyön kohteena olivat Satakunnan ammattikorkeakoulun toisen vuoden opiskelijat sekä sosiaali- ja terveysalan että tekniikan toimialueelta. Kyselyyn vastasi yhteensä 84 Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijaa, joista 56 oli tekniikan toimialueelta ja 32 sosiaali- ja terveysalalta.

Tämä opinnäytetyö on kvantitatiivinen. Tutkimusaineisto kerättiin 13.4.2011 tätä tutkimusta varten laaditulla kyselylomakkeella. Kyselytutkimukseen vastasi kaksi opiskelijaryhmää, yksi kummaltakin toimialalta. Vastausprosentiksi tuli 100%. Kysymysten vastaukset analysoitiin Tixel-taulukointiohjelmalla.

Vastanneista 80 % oli jo irtaantunut perusperheestä eivätkä enää asuneet siellä. 86% :lla poismuutto perusperheestä ajoittui 18-21-vuoden ikään.

Vastanneista 59 % asui avo- tai avioliitossa, joka voidaan lukea muuttosyyksi. Kuitenkin 41 % ilmoitti toisella paikkakunnalla opiskelun ja 30 % halun itsenäistyä poismuuttosyyksi.

Vastanneista 93 % koki omat vanhemmat selkeiksi ja hyväiksi vanhemmiksi ja runsas puolet koki myös oman itsenäistymisen tason selkeäksi ja vahvaksi. Toinen puoli totesi sen olevan kehittymässä ja vahvistumassa.

STUDENT'S CRISIS OF LIFE: BECOMING INDEPENDENT AND LEAVING HOME

Hakanen, Annika
Satakunta University of Applied Sciences
Degree program of nursing
May 2012
Supervisor: Flinck, Marja
Number of pages: 42
Appendices: 4

Keywords: youth, Satakunta University of Applied Sciences, studying

---

The purpose of this thesis was to examine the independence process as experienced by the young. While acquiring independence young exits his childhood family and starts an autonomous life. The young people interviewed for this study were 18 to 25 years old. Another purpose was also to find factors that help their independence process. The target group of this thesis were second year students from Satakunta University of Applied Sciences specializing in social- and healthcare or technology. The questionnaire was completed by 84 students of Satakunta University of Applied Sciences. 56 of them specialized in technology and 32 in social- and healthcare.

This is a quantitative thesis. The research material was collected 13th of April 2011 with a questionnaire compiled for the purpose of this thesis. The questionnaire covered two student groups, one specializing in healthcare and one in technology. 100% of the students in the target groups completed the questionnaire. Answers to this questionnaire were analyzed with Tixel-tabulationprogram.

80 % of the target group was already left his childhood family and they didn't live there anymore. 86% of the target group moved out of childhood home the age of 18-21.

59 % lived in common-law-marriage or in marriage and that would be said being the reason to move out. However 41 % announced that the reason to move out was studying in the other place and 30% that they wanted to be independence.

93 % of the target group experienced that their parents were clear and good parents and over half of these students experienced that their own independence is clear and strong. The other half stated that it's developing and strengthening.

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	5
2	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	6
3	KESKEISET KÄSITTEET	7
3.1	Nuoruus.....	7
3.1.1	Nuoruuden kehitystehtävät.....	9
3.1.2	Nuoruusiän kehityskriisit	10
3.1.3	Kehityskriisien sisällöt	11
3.2	Opiskelu Satakunnan ammattikorkeakoulussa	15
3.3	Opiskelu.....	16
3.3.1	Pois kotoa muuttaminen	18
4	AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA AIHEALUEESTA	19
5	TUTKIMUKSEN KOHDEJOUKKO JA KÄYTETTÄVÄ TUTKIMUSMENETELMÄ	20
5.1	Kohdejoukko.....	20
5.2	Tutkimusmenetelmä.....	20
5.3	Tutkimuksen toteutus ja tulosten analysointi.....	21
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET	22
6.1	Taustamuuttajat	23
6.2	Sukupuolen jakautuminen toimialoilla	24
6.3	Lapsuuden kodista muuttaminen	24
6.4	Suhde vanhempiin.....	27
6.5	Itsenäisyyden taso, itsenäisyyttä tukevat tekijät ja kokemus itsenäistymisestä..	27
7	POHDINTA.....	29
7.1	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	29
7.2	Johtopäätökset tutkimustuloksista	32
	LÄHTEET	33
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Suomessa on 27 ammattikorkeakoulua, jotka sijaitsevat n. 70 eri paikkakunnalla. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alaisena toimii 25 ammattikorkeakoulua. Lisäksi Ahvenanmaalla toimii Höghskolan på Åland ja sisäasiainministeriön alaisuudessa toimii Poliisiammattikorkeakoulu. (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston [www-sivut](#).) Tilastokeskuksen tuoreimman julkaisun mukaan syksyllä 2011 opiskeli 139 900 opiskelijaa ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa. Opiskelijoita oli eniten tekniikan ja liikenteen alalla sekä sosiaali- terveys- ja liikunta-alalla. (Tilastokeskus.) Satakunnan ammattikorkeakoulussa on n. 6500 opiskelijaa. Koulutusta on neljällä eri paikkakunnalla ja toimialat ovat: liiketoiminta ja kulttuuri, sosiaali- ja terveysala sekä tekniikka ja merenkulku. Satakunnan ammattikorkeakoulu on opiskelijamäärältään 8:nneksi suurin. (Satakunnan ammattikorkeakoulun [www-sivut](#).)

Syrjäytymisen ehkäiseminen ammattikorkeakouluopinnoissa, To Dare, To Care, To Share (CDS) –projekti on Diakonia-ammattikorkeakoulun hallinnoima 14 ammattikorkeakoulun yhteishanke. Myös Satakunnan ammattikorkeakoulu on mukana hankkeessa ja tämän opinnäytetyön aihe kuuluukin hankkeen aiheisiin. CDS-projektin yleisenä tavoitteena on tukea sekä kotimaisten että ulkomaisten ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia ja opintojen loppuunsaattamista. (Vuokila-Oikkonen & Halonen, 2011.)

Opiskelun aloittaminen esimerkiksi ammattikorkeakoulussa on monelle nuorelle ratkaiseva tekijä kodista irtaantumiseen. Opiskelemaan lähdetään usein toiselle paikkakunnalle ja näin ollen usein muutetaan pois lapsuuden kodista. Itsenäistyminen sekä kodista ja perheestä irtaantuminen ovat erilaisine kuvioineen ja surutöineen nuoruusiän keskeisin asia. Irttaantuminen on monimutkainen tapahtuma ja vaatii sekä aikaa, tilaa että useita yrityksiä. Jos nuoren omaa tai perheen sisäistä autonomiaa pyritään liiaksi manipuloimaan päämääränä perheen ulkopuolelta tuleva ihannemalli, tehdään suurinta vahinkoa nuoren kasvuille ja itsenäistymispyrkimyksille. (Hägglund 1985, 288.)

Ikäpolvien kuilun liiallinen madaltuminen vanhemman vetäytyessä vanhemmuudesta isosisko/isoveli rooleihin, kuvastuu vaikeutena itsenäistyä nuoruusiässä. Lisäksi se kuvastuu jatkuvana epäilynä ja luottamuksen puutteena omiin oikeuksiinsa elää omaa elämäänsä ilman, että vanhemmat puuttuvat tai osallistuvat siihen liiaksi. Jyrkät ja aggressiiviset ikäpolvien välisen kuilun korostamiset vanhemman ja nuoren välillä taas kuvastuvat riitaisuuksina ja ennenaikaisena irtaantumisenä perheestä. (Hägglund 1985, 284.) Itsenäistyminen tapahtuu n. 19-25 vuoden iässä(Salo & Tuunainen 1996, 147.

2 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tässä opinnäytetyössä on tarkoituksena tarkastella itsenäistymisprosessia nuoren kokemana, jossa nuori irtaantuu perusperheestään ja aloittaa autonomisen elämän. Nuorella tarkoitetaan tässä tutkimuksessa 18–25-vuotiaita ammattikorkeakouluopiskelijoita. Tarkoituksena on selvittää myös niitä tekijöitä, jotka auttavat itsenäistymisprosessissa. Opinnäytetyö kuuluu ammattikorkeakouluopiskelijoiden syrjäytymistä ehkäisevän hankkeen (CDS-hanke) opinnäytetyöaiheisiin, joten sopimus opinnäytetyön tekemisestä kirjoitettiin 31.3.2011 hankkeessa yhteistyöhenkilönä toimivan lehtorin, Tiina Mikkonen-Ojala, kanssa. Opinnäytetyön kohteena ovat Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijat sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että tekniikan toimialueelta ja kohdejoukon ajatellaan koostuvan n.60 opiskelijasta. Luvan opiskelijoiden tutkimiseen myönsi Satakunnan ammattikorkeakoulun kehittämisjohtaja Päivi Jaatinen. (Liite 1.) Tavoitteiksi tutkimustyölle ovat muodostuneet:

1. Selvittää miten Satakunnan ammattikorkeakouluopiskelijat kokevat itsenäistymisen ja perusperheestä irtaantumisen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä tekniikan toimialueilla.
2. Selvittää nuoren itsenäistymistä tukevia tekijöitä näiden opiskelijoiden kokemana.
3. Vertailla kahden eri toimialan opiskelijoiden kokemuksia itsenäistymisestä.

Keskeisimpinä käsitteinä tässä tutkimusluontoisessa opinnäytetyössä ovat nuoruus, Satakunnan ammattikorkeakoulu ja opiskelu.

3 KESKEISET KÄSITTEET

3.1 Nuoruus

Nuoruus on tärkeä ajanjakso ihmisen elämässä, joka kestää 10–16 vuotta (Salo ym. 1996, 135). Siihen sisältyy paljon uusia haasteita: vanhemmista irtaantuminen, oman identiteetin ja minän löytäminen, ihmissuhteitten luominen sekä maailmankatsomuksen muodostaminen. (Isotalo & Kinnunen 2004, 9.)

Aalberg ja Siimes sijoittavat nuoruuden ikävuosien 12–22 väliin. Nuoruusvaiheen loppupuolella kiteytyy jo suhteellisen muuttumaton aikuisen persoonallisuus. Kehityksellisesti pitkittynyttä nuoruutta ei ole olemassa, vaan nuoruusikä on rajallista. Persoonallisuusrakenteet järjestyvät uudelleen ja vakiintuvat nuoruusiässä. Psyykkinen kasvu on voimakasta kehittymistä ja samanaikaista ajoittaista psyykkisten toimintojen taantumista. Taantumisen myötä lapsuudenaikaiset toiveet, niiden onnistuneet ja epäonnistuneet ratkaisut sekä lapsuuden aikaiset traumat tulevat mielen työskentelyä uudelleen. Monet lapsuudenajan traumat voidaankin korjata nuoruusiässä, kun nuori kykenee kohtaamaan ne aikaisempaa kehittyneemmällä tavalla ja henkisesti ominaisuuksiltaan valmiimpana. Nuoruus on mahdollisuuksien aikaa ja sitä onkin kutsuttu myös persoonallisuuden rakentumisen toiseksi mahdollisuudeksi tai yksilöitymisen toiseksi vaiheeksi. Nuoruuden tapahtumaketju vaikuttaa persoonallisuuteen ratkaisevalla ja lopullisella tavalla. Siihen vaikuttavat aikaisemmat kehitysvaiheet, jokaisen synnynnäinen kasvun ja kehityksen voima, pyrkimys kohti aikuisuutta sekä nuoren ja ympäristön vuorovaikutus. (Aalberg & Siimes 1999 ja 2007, 67.)

Nuoruusiän voi jakaa karkeasti kolmeen vaiheeseen: varhaisnuoruus 12-14-vuotiaana, varsinainen nuoruus 15-17-vuotiaana ja jälkinuoruus 18-22-vuotiaana. Varhaisnuoruudessa ruumiissa tapahtuvat fyysiset muutokset aiheuttavat levottomuutta ja kiihtymystä. Nuori on hämmentynyt, sillä kokemus omasta itsestä vaihte-

lee nopeasti. **Varhaisnuori** elää ristiriidassa, sillä toisaalta nuori haluaa irti vanhemmistaan ja toisaalta eriytymisen tarve herättää halun palata riippuvuuteen. Nuoren suhde vanhempiinsa vaihtelee aaltomaisesti lapsenomaisuudesta itsenäisyyden korostamiseen ja takaisin. Nuori kokee kehityksensä ainutlaatuisena eikä usko että ainakaan vanhemmat voisivat häntä ymmärtää. Nuori tarvitsee tuekseen toisia nuoria ja perheen ulkopuolisia aikuisia. Suotuisissa olosuhteissa hän saa heiltä tarvitsemaansa tukea ja hämmennyksestään huolimatta kykenee nauttimaan omasta sekä fyysisestä että psyykkisestä kasvustaan. (Aalberg ym. 1999 ja 2007, 68-69.)

Varsinaisessa nuoruusiässä nuori on saanut varhaisnuoruuden yllykepaineen osittain hallintaansa ja alkanut sopeutua muuttuneeseen ruumiinkuvaansa. Tässä vaiheessa seksuaalisuuden kehitys on keskeistä – nuoren oma seksuaalisuus ja sen vaikutus hänen ihmissuhteisiinsa. Fyysinen kasvu ja siihen liittyvät sukupuoliominaisuudet työntävät nuorta kohti aikuisuutta. Nuoren on kuitenkin työstettävä lapsuuden seksuaaliset käsitykset, pelot ja uhat, ennen kuin hän kykenee ottamaan naisen tai miehen aseman. Tämä tapahtuu mielikuvien, kokeilun ja itsetyydytyksen avulla. Ikätoverit ovat seksuaalisuuden rakentamisessa keskeisiä. Seurustelusuhteet ovat aluksi itsekeskeisiä, sillä niillä vahvistetaan omaa minuutta. Nuori myös testaa omaa kelpavuuttaan kehittyvänä miehenä tai naisena, testaa omaa seksuaalisuuttaan. Yllykepaineen helpottuessa varsinaisessa, muuttuu nuori energiseksi ja aktiiviseksi, kantaa ottavaksi sekä kykyjään etsiväksi ja käyttäväksi tytöksi tai pojaksi. (Aalberg ym. 1999 ja 2007, 69-70.)

Jälkinuoruus on jäsentymisvaihe, jossa aikaisemmat kokemukset hahmottuvat kokonaisuudeksi miehenä tai naisena olemisesta. Nuori kykenee lähestymään vanhempiaan yhä tasa-arvoisemmin, sillä irrottautuminen heistä on edennyt jo pitkälle. Tässä vaiheessa nuori tarkastelee heitä jo neutraalisti pyrkien ymmärtämään heidän reaktioitaan ja elämänkaariaan. Hän suvaitsee ja arvostaa heidän ajatusmaailmaansa sekä sitä, että hänessä on vanhempiensa kaltaisia piirteitä. Nuoren empatiakyky lisääntyy ja itsekeskeiset valinnat korvautuvat myötäelämiseen perustuvilla ihmissuhteilla. Nuori kykenee emotionaaliseen läheisyyteen ja arvostaa omaa ja toisen yksityisyyttä. (Aalberg ym. 1999 ja 2007, 70-71.)

Jälkinuoruutta kuvataan identiteettikriisinä, sillä nuori tekee valintoja, jotka vaikuttavat hänen tulevaisuuteensa. Hän myös sijoittaa itsensä lapsuuden perhettä laajempaan ympäristöön, yhteiskuntaan, ja alkaa omalta osaltaan kantaa vastuuta. Nuoren ammatilliset päämäärät vakiintuvat ja hän tekee ratkaisun perheen perustamisesta sekä vastuun kantamisesta seuraavasta sukupolvesta. (Aalberg ym. 1999 ja 2007, 71.)

3.1.1 Nuoruuden kehitystehtävät

Käsitteen kehitystehtävä on luonut amerikkalainen kehityspsykologi Robert J. Havighurst. Hänen teoriansa pohjautuu ajatukseen siitä, että ympäristö ja yhteiskunta asettavat yksilölle velvollisuuksia ja odotuksia, jotka muuttuvat eri elämänvaiheissa. Se, että sopeutuu näihin normatiivisiin vaatimuksiin mahdollistaa kehitystehtävän ratkaisemisen ja sitä kautta nuoren suotuisan kehittymisen ja siirtymisen aikuisuuteen. Havighurstin teorian mukaan nuoruuden kehitystehtävänä on molempiin sukupuoliin kypsemmän suhteen saavuttaminen, tietyn sukupuoli-identiteetin omaksuminen, fyysisen ulkonäön hyväksyminen, tunne-elämän itsenäisyyden saavuttaminen suhteessa vanhempiin ja muihin aikuisiin nähden, avioliittoon ja perhe-elämään valmistautuminen, koulutuksen hankkiminen ja taloudellisen vastuun ottaminen, maailmankatsomuksen, arvomaailman ja moraalin kehittäminen sekä sosiaalisesti vastuulliseen käyttäytymiseen pyrkiminen. (Kangas 2011, 11.)

Aalbergin ja Siimeksen mukaan nuoruuden kehityksellisenä tehtävänä on saavuttaa itse hankittu autonomia-itsenäisyys. Jotta nuori saavuttaa autonomian, on hänen ratkaistava ikäkauteen kuuluvat kehitykselliset tehtävät, joita ovat:

1. Irrottautuminen lapsuutensa vanhemmista, heidän tarjoamastaan turvasta ja heihin kohdistuvista toiveista sekä vanhempien löytäminen uudelleen aikuisen tasolla.
2. Puberteetin myötä muuttuvan ruumiinkuvan, seksuaalisuuden ja seksuaalisen identiteetin jäsentäminen.

3. Muiden ikäistensä apuun turvautuminen nuoruusiän kasvun ja kehityksen aikana. (Aalberg ym. 1999 ja 2007, 67-68; Väestöliiton www-sivut, viitattu 1.2.2012.)

Nuoruuden aikana oma ruumis otetaan hallintaan. Silloin hallitaan sisäiset yllykkeet, jäsennetään seksuaalisuutta miehenä tai naisena ja itsenäistytään. Tällaiset kehitystahtumat edellyttävät vanhemmista irrottautumista ja heidän korvaamistaan ikätovereilla. (Aalberg ym. 1999 ja 2007, 68.)

3.1.2 Nuoruusiän kehityskriisit

Kehityskriiseille on ominaista, että ne ovat kaikille saman yhteiskunnan ihmisille suunnilleen samanlaisia. Tässä yhteiskunnassa kaikille ihmisille on pikku-lapsi-iässä keskeistä solmia ensimmäiset kiintymyssuhteet, saavuttaa perusluottamus ja siten vähin erin itsenäistyä äidin helmasta. Kouluiässä aloitetaan koulunkäynti, laajennetaan sosiaalista kenttää ja kasvetaan empaattisiksi. Nuoruudessa taas protestoidaan itsemme irti vanhemmista ja pyritään etsimään itselle opiskelupaikka, työtä jne. Kriisit on käytävä läpi, vaikka niihin ei jostain syystä kykenisi vastaamaan tai ei ottaisi niitä vastaan. Esimerkiksi aikuisuudessa monesti perustetaan parisuhde ja perhe, saadaan lapsia ja kasvatetaan heitä. Kaikki eivät kuitenkaan toteuta samanlaista elämäntapaa. Silloin heidän eteensä tulee parisuhteesta luopumisen ja lapsettomuuden kriisi. Kehityskriiseille on ominaista myös se, että useimmiten niistä on tietoinen jo etukäteen. Tiedetään, mitä kehitys tuo tullessaan ja näin on myös henkisesti mahdollisuus valmistautua uusiin, tuleviin haasteisiin. Esimerkiksi avioliiton solmimiseen valmistaudutaan usein vuosia ja lapsen syntymään on tavallisesti aikaa valmistautua vähintään 9 kuukautta. (Salo ym. 1996, 277.)

Tuleviin kehityskriiseihin valmistaudutaan psyykkisellä työllä. Lapsi valmistautuu esimerkiksi koulun aloittamiseen kyselemällä koulusta, leikkimällä kouluun menoa, juttelemalla siitä tai näkemällä koulu-unia. Lapsen psyykkistä työtä edistää oman koulurepun ostaminen ja koulumatkan kulkemisen opastaminen. Aikuiset taas valmistautuvat ajattelemalla, suunnittelemalla, arvioimalla omia kykyjä ja hankkimalla

tietoa. Esimerkiksi opiskelua aloittava nuori pohtii, miten hän selviytyy opiskelusta, minkälainen opiskelukaupunki on, saako hän uusia ystäviä, riittävätkö rahat, miten hän viettää vapaa-aikaansa ja ikävöiköhän hän kotiaan. (Salo ym. 1996, 277-278.)

Vaikka uusiin tuleviin kehityskriiseihin pystyykin valmistautumaa etukäteen, sisältävät ne usein myös jotakin odottamatonta, jonka kanssa on työskenneltävä vasta kriisin kohdatessa. (Salo ym. 1996, 278.) Esimerkiksi nuoren opiskeltava ala ei vastaa hänen luomiaan odotuksia, josta nuorelle muodostuu kriisi.

3.1.3 Kehityskriisien sisällöt

Nuoruuteen kuuluu kehityksellinen kriisi, joka mahdollistaa siirtymisen lapsuudesta aikuisuuteen (Salo ym. 1996, 135). Nuoruus on aikakausi, joka voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen. Jokaisessa vaiheessa nuorelle tulee kohdattavaksi ja työstettäväksi uusia, erilaisia kehityshaasteita. Nuoruudessa suhteet lapsuuden ihmissuhteisiin muuttuvat, joka on ihmissuhdekriisi 12–16-vuotiaana. Myös suhde itseen ja omaan sukupuolisuuteensa muuttuu, jota kutsutaan 16–19-vuotiaan identiteettikriisiksi. Kolmanneksi suhde aikuisten valtaan ja kulttuuriin muuttuu, joka tapahtuu ideologiassa kriisissä kolmannen vuosikymmenen alkupuoliskolla noin 20–25-vuotiaana. (Salo ym. 1996, 139.)

Nuoren kehityskriisit heijastavat sekä objektisuhteissa tapahtuvaa kriisiä, jolloin irtotaudutaan lapsuuden ihmissuhteista ja muodostetaan aikuisuuteen liittyvät objektisuhteet sekä psykososiaalisesta kriisistä, joka johtaa aikuisen identiteetin muodostumiseen (Hägglund 1985, 82). Kun ideologinen kriisi on läpikäyty hyvin, tuottaa se tietoa omasta suhteesta ympärillä olevaan maailmaan. Tällöin nuoren identiteetti on riittävän vahva, jotta hän voi kokea kuuluvansa johonkin pelkäämättä itsensä menettämistä. Nuori kykenee solmimaan ihmissuhteita ja integroituu yhteiskuntaan. Tällöin nuori myös löytää paikkansa kaveriporukassa, opiskeluryhmässä, ammattialalla, työyhteisössä ja yhteiskunnassa. Jos kyseinen kehitysvaihe epäonnistuu, nuori eristäytyy ja hänen on vaikea solmia ihmissuhteita. Nuori epäonnistuu etsiessään paikkaansa erilaisissa ryhmissä ja tuntee olevansa ulkopuolella. Tällöin hän on sekä itsel-

leen että toisille vieras. (Salo ym. 1996, 140.) Nuoruuden normatiivinen kriisi eroaa traumaattisista kriiseistä muuttuvuutensa, palautuvuutensa ja kasvupotentiaalisuutensa vuoksi (Hägglund 1985, 83).

a) Ruumiinkuva ja seksuaalisuuden jäsentyminen

Nuoren sukupuolinen kehitys tapahtuu rinnan sekä suhteessa omaan ruumiiseen että toisen sukupuolen psykofyysiseen todellisuuteen. Itsetunto ja omanarvontunto kehittyvät pitkälti sitä kautta että nuori tutustuu omaan kehoonsa, ja oppii elämään seksuaalisen ruumiinsa kanssa. On tärkeää, että nuori saavuttaa sosiaalista menestystä omissa ystävyssuhteissaan riittävästi. (Kiiski & Tanttula. 2007, 8.)

Seksuaalisuuden ja ruumiinkuvan muotoutumista kuvataan sisäisenä pyörteenä, joka edellyttää jatkuvaa psyykkistä työstämistä, kasvamista, sisäistämistä ja kokeilemista. Mielikuvat unissa ja valve-elämässä ovat erottamattomia osia aikuistuvan nuoren ruumiinkuvan, minäkuvan ja itsetunnon kehittymistä. (Majava, H. 2008.)

b) Kodista irtaantuminen

Riidat ja erimielisyydet kuuluvat jokaisen perheen elämään. Jos kodissa olisi aina harmonista ja ihanaa, nuoret pääsisivät tuskin koskaan irtautumaan siitä. Kun kotona oleminen alkaa tuntua ahtaalta ja vanhemmat kestävämmiltä, irtaantuminen alkaa tuntua luonnolliselta. Riidat ja yhteentörmäykset tavallaan helpottavat lähtöä. Vähitellen mielessä kypsyy ajatus: ”Täältä on päästävä pois.” Moni nuori haluaa saada opiskelupaikan mieluummin toiselta paikkakunnalta, jolloin he voivat hyvällä omalla tunnolla muuttaa pois kotoa. Alle 20-vuotiailla on usein kiire pois kotoa omaan elämään ja asuntoon. Muutaman vuoden kuluttua, kun maailma on nähty, halutaankin ehkä tulla useammin käymään kotona: syömään kotiruokaa, tapaamaan vanhempia ja sisarusia sekä keskustelemaan heidän kanssaan. Tällöin kotiseudut saattavat alkaa kiinnostaa uudella tavalla ja niitä on mukava esitellä esimerkiksi uusille seurustelukumppaneille. (Isotalo ym. 2004, 11.)

Kodista ja perheestä irtaantumiseen on olemassa kolme erilaista tapaa. **Alloplastisessa irtaantumisessa** nuori pyrkii muuttamaan vanhempiaan ja kotiaan itselleen sopivaksi eli kuten Anna Freud on asian ilmaissut: nuori pyrkii kasvattamaan vanhempiaan uudelleen itselleen sopiviksi. Tällaisessa tapauksessa vanhemmat usein menevät ikäpolvien kuilun yli manipuloidakseen nuorta samalla kun antavat tämän manipu-

loida itseään sen sijaan että he seuraisivat nuoren kasvua ja kehitystä tämän omalla puolella. Tämä puolestaan merkitsee sitä, että vanhemmat hyväksyvät sen asian, että he ovat tehneet tehtävänsä vanhempina ja heidän lapsensa lapsuus on mennyt. Nuoren persoonallinen kypsyys jää saavuttamatta ja näin ollen alloplastinen irtaantuminen ei johda sisäiseen kypsytyteen. Varsinaista syvempää surutyötä ei ole, ja mahdollisuus manipuloida toisiaan vuorovaikutussuhteissa jää pysyväksi. (Hägglund 1985, 286-287.)

Autoplastisessa irtaantumisessa sekä nuori että hänen vanhempansa irtaantuvat persoonallisuuden sisäisten muutosten ja surutyön kautta. Tällöin joudutaan hyväksymään, että lapsuus ja lapsen vanhemmuus on ohitse ja käydään läpi tyypilliset surutyön vaiheet. Vaikka vanhempien ja nuoren surutyö on samanaikaista, ei sitä yleensä nuoruusiässä tehdä vanhempien kanssa. Nuoruusiässä surutyö kestää useamman vuoden ja tapahtuu asteittain eri nuoruusiän kriisien yhteydessä. Muun muassa sukupuolisuuden kriisissä irtaannutaan nuoren ruumista hoivaavasta äidistä, kodista irtaantumisen kriisin yhteydessä vanhempien antamasta tyydyttävästä turvasta ja vanhempien antamasta minäihannetuesta ideologisessa kriisissä. Autonominen nuori ja autonomisesti toimivat vanhemmat syntyvät surutyön seurauksena. Kun nuori ajattelee ja toimii autonomisesti, hän kiinnittyy ja liittyy etenemässä määrin kodin ulkopuolisiin ihmisiin ja instansseihin. Nuori ei enää tarvitse vanhempiaan tunnetyydytystä tai turvaa antavina, kuten lapsuudessa, mutta kuitenkin sosiaalisena tukenaan ja suurempaa elämäkokemusta omaavina henkilöinä. (Hägglund 1985, 287-288.)

Nuori saattaa myös yrittää irtaantua **vaihtamalla ympäristöä** eli käytännössä nuori saattaa muuttaa pois kotoa ehkä toiselle paikkakunnalle tai dramaattisesti karkaa kotoa. Hän yrittää radikaalisti ja äkkiä katkaista siteensä vanhempiinsa ilman edeltävää surutyötä pakenemalla uusiin olosuhteisiin ja ihmissuhteisiin. Tämä saattaa helpottaa nuorta vähäksi aikaa varsinkin jos hän pakenee uuteen ihmissuhteeseen. Nuori joutuu uudessa liitossa myöhemmin työskentelemään läpi irtaantumisen surua tai hän saattaa jäädä pysyvästi puolisoista riippuvaiseen ja epäitsenäiseen asemaan. (Hägglund 1985, 288.)

Nuoret, jotka pykivät irtaantumaan perheestään pakenemalla ovat monesti kokeneet suuria traumoja suhteessa vanhempiinsa kuten esimerkiksi vanhemman sairaus tai

kuolema, avioero tai adoptio. Yhteinen tekijä näistä traumaista löytyy se, etteivät vanhemmat ole voineet tarjota kasvavalle lapselle riittävästi pysyvyyttä tai tasaista tukea lapsen narsistisille tarpeille. Epävarmuus, tietämättömyys ja luottamuksen puute saavat nuoren kokemaan etteivät vanhemmat ole tarpeeksi vahvoja kestämään surutyön vaikeita tunteita ja näin ollen pakenemaan riippuvuudestaan vanhemmistaan. Näin ollen pako on yhtä paljon yritys pelastaa sekä itsensä että vanhempansa omilta tuhoavuuden mielikuvilta. Tällaisessa tilanteessa olevat nuoret tarvitsevatkin suuremmissa määrin perheen ulkopuolelta tulevaa tukea kuin muut. (Hägglund 1985, 288.)

c) Itsenäistyminen

Itsenäistyminen ja vanhemmista irtaantuminen alkavat murrosiässä. Joskus nämä ilmenevät rajuina rajoja koettelevina protesteina. Nuori osoittaa itselleen olemalla täysin eri mieltä ja tekemällä päinvastaisesti kuin vanhempansa, että hän on vanhemmista irrallinen olento. Elämisen opetteluun kuuluu, että välillä tehdään virheitä ja hakataan päätä seinään. Nuori haluaa olla riippumaton vanhemmistaan ja seisoa omilla jaloillaan. Monesti vanhemmat toivoisivat, että nuoret voisivat kulkea vähän helpompia teitä eikä kaikkea tarvitsisi opetella kantapään kautta. Tämän vuoksi he tarjoavat omia neuvojaan. Kun neuvot eivät kelpaa, on heidän vain ajateltava jokaisen etsivän oman tiensä omalla tavallaan. (Isotalo ym. 2004, 9-10.)

Itsenäistyessään nuori aloittaa omavaltaisen elämän, jolloin hän alkaa itse päättää asioistaan, mutta se ei kuitenkaan tarkoita välien katkeamista vanhempiin (Sinkkonen 2010, 85). Itsenäistyminen on yksilöllinen prosessi ja sen kulku riippuu todella monista tekijöistä: perhetaustasta, perheen rakenteesta, nuoren sukupuolesta, hänen suhteistaan vanhempiinsa, murrosiän alkamisajankohdasta, aivojen kehityksestä, toverisuhteista, harrastuksista ja eettisistä sekä uskonnollisista arvoista. Psykkinen itsenäistyminen tapahtuu vähitellen käyttäen tekniikkaa kaksi askelta eteen ja yksi taakse. Nopeasta itsensä irti repäisystä ei ole hyötyä ja niin tehden psykkinen työ jää kesken. Jos niin käy edessä on elämä ikuisesti nuorena, aikuisuutta ja kypsyyttä pelkäävänä ikuisena etsijänä. (Sinkkonen 2010, 63–64.)

3.2 Opiskelu Satakunnan ammattikorkeakoulussa

SAMK eli Satakunnan ammattikorkeakoulu on 6500 opiskelijan ja 500 asiantuntijan monialainen, kansainvälisesti suuntautunut korkeakoulu. Satakunnan ammattikorkeakoulu toimii Suomen länsirannikolla; meren äärellä ja Kokemäenjoen varrella. Toimipisteitä on neljällä eri paikkakunnalla: Porissa, Raumalla, Huittisissa ja Kaanpäässä. Satakunnan ammattikorkeakoulun toimialoja ovat liiketoiminta ja kulttuuri, sosiaali- ja terveysala sekä tekniikka ja merenkulku. (Satakunnan ammattikorkeakoulun [www-sivut](#).)

Satakunnan ammattikorkeakoulussa voi suorittaa AMK-tutkintoja ja ylempiä AMK-tutkintoja. Täydennyskoulutuskeskus järjestää avoimen ammattikorkeakoulun opintoja, ammatillisia erikoistumisopintoja sekä kursseja ja seminaareja. (Satakunnan ammattikorkeakoulun [www-sivut](#).)

Satakunnan ammattikorkeakoulu on opiskelijamäärältään 8:nneksi suurin Suomen ammattikorkeakouluista. Kampusia on yhteensä 9 ja koulutusohjelmia 25. Myös englanninkielisiä koulutusohjelmia/tutkintoja löytyy eri toimialoilta yhteensä viisi. Vuosittain Satakunnan ammattikorkeakoulussa AMK-tutkinnon suorittaa 900-1000 opiskelijaa. Ammattikorkeakoulun toiminta on vakinaistettu vuonna 1997. (Satakunnan ammattikorkeakoulun [www-sivut](#).)

Suomessa on noin 120 000 ammattikorkeakouluopiskelijaa jakautuneena noin 30 ammattikorkeakouluun. Koulutusaloja on kahdeksan: humanistinen ja kasvatusala, kulttuuriala, yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala, luonnontieteiden ala, tekniikan ja liikenteen ala, luonnonvara- ja ympäristöala, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousala. Monet ammattikorkeakoulut tarjoavat monialaista koulutusta. Tällöin opiskelijalla on mahdollisuus valita opintoja myös muilta kuin omalta koulutusaltaltaan. (Ammattikorkeakoulu.info [www-sivut](#); Jobstep ammattikorkeakoulujen ura- ja rekrytointipalvelu [www-sivut](#).)

Ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvat kaikille yhteiset perusopinnot, ammatitopinnot, vapaasti valittavat opinnot, työharjoittelu ja opinnäytetyö.

Lisäksi tutkitoon voi liittää opintoja myös ulkomaisista korkeakouluista sekä muista ammattikorkeakouluista. Ammattikorkeakoulut järjestävät vaihto-ohjelmia joiden kautta opiskelijalla on mahdollisuus lähteä ulkomaille opiskelijavaihtoon. (Ammattikorkeakoulu.info [www-sivut](http://www.sivut).)

Ammattikorkeakouluopinnoissa tulevat sekä teoreettinen tieto että käytännön ammatitaito samalla kertaa. Opintojen laajuus on 210 - 270 opintopistettä ja opiskeluaika 3,5 - 4,5 vuotta. (Ammattikorkeakoulu.info [www-sivut](http://www.sivut).)

Ammattikorkeakouluihin haetaan keväisin ja syksyisin järjestettävässä valtakunnallisessa ammattikorkeakoulujen yhteishaussa. Ammattikorkeakouluissa päätetään opiskelijavalinnan perusteista, valintakokeen järjestämisestä sekä opiskelijavalinnasta. Opiskelijalla tulee olla suoritettuna lukion oppimäärä tai ylioppilastutkinto, ammatillinen perustutkinto tai näitä vastaavat ulkomaiset opinnot, jotta hänet voidaan valita ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin. Vastaan voi ottaa vain yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan samana lukuvuonna alkavasta koulutuksesta. (Opetus- ja kulttuuriministeriön [www-sivut](http://www.sivut).)

3.3 Opiskelu

Opiskeluaikaa muistellaan kaiholla vielä aikuisenakin – vapaus, uusi ympäristö, uusia ihmisiä, uusia asioita. Opiskelu on aikaa, jolloin jokaisesta päivästä on vastuussa vain itse ja vain itselleen. Valittujen opintojen lisäksi se on myös monen muun uuden asian opettelua, omaa vapautta ja myös vastuuta omasta itsestä. Monia voimia kysyviä elämänkokemuksia ja ehkä vaikeitakin valintoja on takana opiskelun alkaessa. Rankka lukemisen vaihe, ylioppilaskirjoitukset, opiskelualan valinta ja pääsykokeet on saavutettu loppuun ja alkaa varsinainen opiskelu. Useimmilla opiskelu ja siihen liittyvä elämä etenee ongelmitta, mutta moni törmää myös erilaisiin ja eriasteisiin vaikeuksiin. Jotkut ovat onnekkaita ja pääsevät juuri sille alalle, mihin haluavat, kun taas toiset aloittavat opiskelunsa toiseksi tai kolmanneksi vaihtoehdoksi asettamallaan alalla. (Opiskelijaboxi [www-sivut](http://www.sivut); Nyyti Ry:n [www-sivut](http://www.sivut).)

Kun opiskelupaikka on vastaanotettu, olo voi olla toiveikas, utelias, jännittynyt tai hyvinkin uupunut, ahdistava ja pinna on kireällä. Oma elämä pitää järjestää uudelleen hankkimalla asunto ja rahoitus opiskeluun. Lisäksi tutustutaan opiskelupaikkakuntaan ja opiskelupaikkaan sekä uusiin harrastusmahdollisuuksiin vanhojen harrastuspaikkojen jäädessä kotipaikkakunnalle. (Nyyti Ry:n [www-sivut](#).)

Korkeakouluopiskelu tuo paljon haastetta ja sopeutumisvaatimuksia nuoren elämään, mutta uusia kokemuksia ja haasteita tulee myös kehitysvaiheesta, jota nuori tai nuori aikuinen elää. Pitäisi löytää pohja koko loppuelämälleen, käsittäen työuran, oma elämä ja ihmissuhteet. Monet selviävät kaikesta sujuvasti, sen kummemmin pohtimatta, mutta toisinaan muutokset vaativat enemmän työtä, pohdintaa ja aika-ajoin myös toisten tukea tai ammattilaisten apua. (Nyyti Ry:n [www-sivut](#).)

Myös opiskelun erilaisuus saattaa yllättää. Esimerkiksi lukiossa oli selkeä päivämäärä ja tavoite — ylioppilaskirjoitukset. Opiskelu oli koulumaista yksityiskohtien muistamista ja läksyjen ja välikokeiden pönttäämistä. Korkeakouluopinnoissa opiskelu on paljon enemmän itsestä kiinni. Opiskelupäivät, -viikot ja -vuodet ovat keskenään erilaisia. Joskus opiskelupäivän pituus on vain muutama tunti luentoja tai kieliryhmiä tai harjoituksia, joskus taas ohjelmaa on aamusta pitkälle iltapäivään. Lukuvuosi on jaettu jaksoihin tai moduuleihin ja jokaisen lukujärjestyksen sisältö on aina erilainen. Vuosi vuodelta osaaminen syvenee, tiedot ja taidot lisääntyvät. (Nyyti Ry:n [www-sivut](#); Opiskelijaboxi [www-sivut](#).)

Edessä voi olla myös sopeutuminen luokan parhaasta keskiverto-opiskelijaksi. Korkeiden pistemäärien saaminen ei välttämättä onnistu lukemisella ja pönttäämisellä eikä parhaiden arvosanojen saaminen olekaan itsestään selvää. Lukemista on niin paljon, että siitä pitää osata valita mitä lukee, hahmottaa kokonaisuuksia ja lainallisuuksia, arvioida lukemaansa ja kuulemaansa ja muodostaa niistä oma käsityksensä. Lisäksi omaa käsitystään pitää osata puolustaa ja perustella. Käsitys omasta itsestä oppijana ja itsetunto ovat koetuksella. (Nyyti Ry:n [www-sivut](#).)

Itseltään täydellisyyttä tavoitteleva saattaa joutua kierteeseen, jossa elämä voi kapeutua pelkäksi opiskeluksi ja tentistä toiseen elämiseksi. Ahdistuksesta, uupumuksesta ja unihäiriöistä saattaa tulla jokapäiväistä. Saattaa olla paha olla, eikä siihen oikein

löydä syytä. Tämän seurauksena opiskelusta katoaa ilo ja oppimisesta uteliaisuus. Onkin siis tärkeää, että oppii ottamaan välillä renosti, armahtamaan itseään ja hyväksyy, että aika ja voimat eivät riitä kaikkeen. (Nyyti Ry:n [www-sivut](#).)

Opiskelijaelämässä mieleenpainuvinta monelle on se aika, jota vietetään luentojen jälkeen. Opiskelijat ovat tunnettuja tempauksistaan, perinteistään ja bileistään. Löytyy kastajaisia, tursajaisia, kurnajaisia, vappujuhlia jne. Näinä päivinä erivärisiin haalareihin pukeutuneet opiskelijat ovat tuttu näky myös ”kampusten” ulkopuolella. Eri-laiset opiskelijoiden tapahtumat lisäävät yhteishenkeä ja kuulumisuuden tunnetta. Kun tapahtumiin osallistuu sopivassa suhteessa opiskelun kanssa ne kannustavat myös jaksamaan opintojen ahertamisessa. (Opiskelijaboxi [www-sivut](#).)

3.3.1 Pois kotoa muuttaminen

Usein opiskelun aloittaminen edellyttää pois kotoa muuttamista toiselle paikkakunnalle ja oman jääkaapin sisällöstä huolehtimista. Vaikka toisinaan saisikin vanhempien jääkaapin sisällön siirrettyä omaansa, on pääsääntöisesti itse huolehdittava itsestään ja käytännön asioista. Yllättävän nopeasti huomaa oppineensa kaupassa vertailemaan hintoja ja miettimään, mitä todella haluaa itselleen hankkia. Muuttamisen aiheuttama muutos on hyvin merkittävä nuoren ihmisen elämässä ja siihen voi liittyvä voimakkaita tunnereaktioita. Tavallisimpia niistä ovat ahdistus, mielialojen vaihtelu, väsymys, unihäiriöt, masentuneisuus ja yksinäisyyden tunne. (Nyyti Ry:n [www-sivut](#), Opiskelijaboxi [www-sivut](#).)

Lapsuuden kodista muuttaminen on psykologinen prosessi. Usein nuori joutuu luopumaan automaattisesta palvelusta, kuten vaatteiden huollosta, siivouksesta ja ruuasta. Vanhempien huolenpito, rakkauden ilmaisumuodot ja kodin antama turvallisuus muuttuvat. Nuoren on selvittävä arjen rutiineista ja toiminnoista itse ilman vanhempia. Yksin asuminen ja itsenäisyys voi nostattaa vapauden riemua, mutta se voi tuntua myös pelottavalta ja ahdistavalta. Unihäiriöt tai epämääräinen paha olo ovat melko yleisiä itsenäisen elämän alussa. Oloa voi helpottaa esimerkiksi keskustelemalla

ystävien ja opiskelutoverien kanssa ja joskus toimiva ratkaisu voi myös olla muutto kaverien kanssa yhteen asumaan. (Nyyti Ry:n www-sivut, 2011.)

Tunteet, jotka johtuvat lapsuudenkodista irtautumisesta, ovat merkki myös siitä, että on mahdollista kasvaa ja kehittyä. Kasvaessa nuoresta aikuiseksi, saa kokemusta siitä, että osaa ja pystyy itsenäisesti huolehtimaan asioistaan ja opiskelustaan sekä oppii tuntemaan itsensä. (Nyyti Ry:n www-sivut, 2011.)

4 AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA AIHEALUEESTA

Tutkimustulosten mukaan naiset muuttavat yleisesti nuorempana pois vanhempien luota kuin miehet. Muuttamisiässä on myös maiden välisiä eroja. Esimerkiksi Suomessa muutetaan keskimäärin 22-vuotiaana ja Italiassa, Maltalla, Sloveniassa ja Slovakiassa taas keskimäärin 29-vuotiaana pois vanhempien luota. Miesten keskimääräinen muuttoikä vaihtelee 23:sta yli 30 ikävuoteen. (Mairesse & Steinbuka, 2009.)

Tutkimus, missä selvitettiin nuorten aikuisten nykyistä asumista ja asumistyytyväisyyttä sekä asumiseen liittyviä suunnitelmia ja mielipiteitä. Tulosten mukaan 30 % vastaajista oli asumiseen liittyviä huolia ja vuokra-asunnoissa asuvat kokivat asumismenonsa korkeiksi. Itsenäistymismuutot ovat aikaistuneet, jonka vuoksi vanhempien luona asuminen oli kohderyhmässä vähentynyt, mikä oli selvä muutos vuoteen 1995, jolloin on tehty samankaltainen tutkimus. Tärkeimpänä syynä itsenäistymismuutoille oli itsenäistymishalu. (Ilmonen, Hirvonen & Manninen, 2005.)

Nuoret käyvät usein työssä lukukausien välillä ja opiskelun ohessa. Kesätyöansiot tukevat itsenäistymistä ja opiskelua, mutta työkokemuksesta on hyötyä myöhemminkin. Työkokemuksen puuttuminen voidaan myös joskus kokea ongelmaksi; kokemusta arvostetaan etenkin siinä vaiheessa, kun opiskelun päätyttyä haetaan vakinaista ja koulutusta vastaavaa työtä. Työn saaminen on usein opiskelun tärkein motiivi. (Myllyniemi, 2008.)

5 TUTKIMUKSEN KOHDEJOUKKO JA KÄYTETTÄVÄ TUTKIMUSMENETELMÄ

5.1 Kohdejoukko

Kohdejoukkona tutkimuksessa oli yhteensä n. 60 Satakunnan ammattikorkeakoulu-opiskelijaa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että tekniikan toimialoilta. Satakunnan ammattikorkeakoulun tekniikan toimialalta yhteistyöhenkilönä kyselyn toteuttamisessa toimi lehtori Ilkka Kulmala. Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla kyselyn toteuttamisessa yhteistyöhenkilönä taas toimi lehtori Marja Flinck. Ainoina kriteereinä tämän tutkimuksen kohdejoukon valitsemisessa oli, että kummastakin toimialasta valitaan n. 30 opiskelijaa ja opiskelijat ovat toisen vuoden opiskelijoita. Tutkimuskohteena olivat toisen vuoden opiskelijat, koska ajateltiin heidän opiskelijaelämänsä olevan jo käynnissä paremmin kuin esimerkiksi juuri opiskelunsa aloittaneilla. Kolmannen vuoden ja sitä pidemmällä olevien opiskelijoiden opintojen taas ajateltiin olevan jo sen verran pitkällä, etteivät he oikeastaan kaikki välttämättä enää elä niin sanottua opiskelijaelämää, vaan alkavat jo pikkuhiljaa vakiintua ja siirtyä työelämään.

5.2 Tutkimusmenetelmä

Tässä opinnäytetyössä on käytetty kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Menetelmää käytetään melko paljon sosiaali- ja yhteiskuntatieteissä ja siinä korostetaan yleispäteviä syyn ja seurauksen lakeja. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on keskeistä muun muassa käsitteiden määrittely, aineiston keräämisen suunnittelu ja johtopäätösten tekeminen aiemmista tutkimuksista. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009,139-140.) Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä perustuu kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla (Jyväskylän yliopiston [www-sivut](http://www.sivut)).

Tutkimuksessa käytettävän menetelmän valintaa ohjaa yleensä se, minkälaista tietoa etsitään ja keneltä sekä mistä sitä etsitään. Tärkeää on tietää eri tutkimusmenetelmiin liittyviä rajoituksia ja etuja. Tutkimusmenetelmiä on olemassa paljon erilaisia, kuten

esimerkiksi erilaiset havainnoinnin muodot, haastattelut ja kyselylomakkeet. Kyselylomakkeita käytetään monesti silloin, kun halutaan saada selville, mitä tutkimusjoukkoon kuuluvat tekevät yksityiselämässään tai mitä he ajattelevat, tuntevat, kokevat tai uskovat. (Hirsjärvi ym. 2009, 184–185.)

Tutkimusstrategiana työssä on käytetty Survey-tutkimusta, jossa kerätään tietoa standardoidussa muodossa joukolta ihmisiä. Survey-tutkimuksen tyypillisiä piirteitä on: tietystä ihmisjoukosta poimitaan otos yksilöitä, kerätään aineisto jokaiselta yksilöltä strukturoidussa muodossa ja käytetään tavallisesti kyselylomaketta tai strukturoitua haastattelua. Ilmiöitä pyritään selittämään, kuvailemaan ja vertailemaan kerätyn aineiston avulla. (Hirsjärvi ym. 2009, 134.)

Strukturoidulla kyselylomakkeella kaikilta vastaajilta kysytään asiat täsmälleen samalla tavalla. Strukturoitu kyselylomake sisältää vastausvaihtoehtoja, joista vastaaja valitsee joko yhden tai useamman vastauksen. Vastauksia voi tällöin helposti verrata toisiinsa. Aika-taulu ja kustannukset on myös tällöin helpompi suunnitella. Kyselylomake soveltuu hyvin tiedonkeruuseen, jossa kerätään tietoa ihmisten käyttäytymisestä sekä halutaan kysyä useita kysymyksiä. (Hirsjärvi ym. 2009, 193–201.)

5.3 Tutkimuksen toteutus ja tulosten analysointi

Tutkimuksen kyselylomake (Liite 4) koottiin opinnäytetyön ohjausryhmässä yhdessä pohtien keväällä 2011. Lisäksi jokaiseen kyselylomakkeeseen liitettiin päälimäiseksi saatekirje (Liite 3). Tutkimuksen tekijä kopioi kyselylomakkeita yhteensä 80 kpl tutkimusta varten ja jakoi ne puoliksi kumpaakin tutkimuksen kohdetoimialaa varten. Tutkimuksen kohderyhmän ajateltiin koostuvan noin 60 opiskelijasta, mutta lomakkeita tulostettiin enemmän varmuuden vuoksi, jotta kaikilla tutkimuksen toteutuspäivänä läsnäolijoilla olisi mahdollisuus osallistua kyselyyn. Sosiaali- ja terveystieteiden osalta kyselylomakkeet toimitettiin lehtori Marja Flinckille ja tekniikan toimialan osalta lehtori Ilkka Kulmalalle. Molemmat lehtorit jakoivat kyselyn yhdelle toisen vuoden opiskelijoista koostuvalle ryhmälle, jota opettivat tutkimuspäivänä. Molemmille toimialoille toimitettiin 40 kyselylomaketta. Tekniikan toimialalla kohderyhmä

oli ollut isompi, jolloin lehtori Ilkka Kulmala kopioi kyselylomakkeita lisää, jolloin kaikki paikalla olleet saivat mahdollisuuden vastata kyselyyn. Opinnäytetyöntekijä kävi noutamassa täytetyt kyselylomakkeet lehtoreilta tutkimuksen toteutuksen jälkeen.

Tutkimuksen aineiston tulokset analysoitiin Tixel 8 – ohjelmalla. Ensimmäiseksi kaikki kyselylomakkeet käytiin läpi ja tämän jälkeen ne numeroitiin ja syötettiin tietokoneelle Tixel 8- ohjelmaan havaintomatriisimuotoon. Kun aineistot oli syötetty koneelle, havaintomatriisi vielä tarkastettiin ja mahdolliset syöttövirheet korjattiin. Aineiston analysointi tapahtui tekemällä tuloksista erilaisia taulukoita ja kuvioita ottaen tutkimustyön tavoitteet huomioon.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tämän tutkimuksen perusjoukko ovat Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan sekä tekniikan toimialan toisen vuoden opiskelijat. Otoksena toimivat kaksi Satakunnan ammattikorkeakoulun toisen vuoden opiskelijaryhmää, joista toinen oli sosiaali- ja terveysalalta ja toinen tekniikan toimialalta. Otoksen ryhmät valikoituivat kummankin toimialan yhteistyöhenkilöinä toimineiden lehtoreiden opetusryhmien mukaan.

Kyselylomakkeita toimitettiin kummankin toimialan ryhmiä varten 40 kappaletta. Ryhmäkoko kyselyn toteutuspäivänä oli sosiaali- ja terveysalalla 28 ja täytettyjä kyselylomakkeita tuli takaisin 28 kappaletta, eli vastausprosentti sosiaali- ja terveysalan ryhmässä oli 100 %. Tekniikan toimialan ryhmäkoko oli odotettua suurempi ja yhteistyöhenkilönä toiminut lehtori oli kopioinut lomakkeita niin että kaikille riitti kyselylomake. Täytettyjä kyselylomakkeita tuli tekniikan toimialalta takaisin 56 kappaletta. Näin ollen voidaan ajatella vastausprosentin olleen myös tekniikan toimialalla 100 %.

6.1 Taustamuuttajat

Taustamuuttujina kyselylomakkeessa kysyttiin vastaajan sukupuolta, ikää, opiskelu-toimialaa ja nykyistä asumismuotoa. Kyselyyn vastasi yhteensä 84 Satakunnan am-mattikorkeakoulun opiskelijaa. Vastaajista 67 % (56) oli tekniikan toimialalta ja lo-put 33 % (28) sosiaali- ja terveysalalta. Kyselyyn vastasi 52 miestä ja 32 naista. Vas-taajista siis 62 % oli miehiä ja 38 % naisia.

Suurin osa vastaajista (n=84) eli 88 % (74) oli 21–25 –vuotiaita. Alle 20-vuotiaita vastaajista oli 2 %, 26-30 –vuotiaita oli 4% ja 31- vuotiaita tai sitä vanhempia oli 6 % vastaajista.

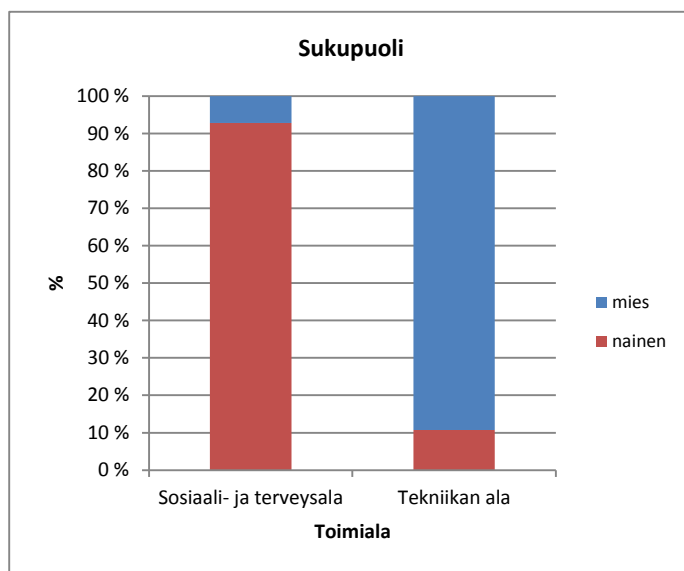
Kyselyyn vastanneet opiskelijat asuivat pääsääntöisesti joko seurustelukumppanin kanssa tai yksin. 80% irtaantuminen perusperheestä oli jo tapahtunut. Vanhempien kanssa perusperheessä asui vain 4 % vastaajista. 10 % asui aviopuolison kanssa. Yk-sikään kyselyyn vastanneista ei asunut soluasunnossa. (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Nykyinen asumismuoto.

Asumismuoto				
	<i>Lkm</i>	<i>%</i>	<i>Kum.</i>	
			<i>lkm</i>	<i>Kum-%</i>
vanhempien kanssa perusperheessä	3	4	3	4
soluasunto	0	0	3	4
ystävän kanssa	6	7	9	11
seurustelukumppanin kanssa	38	46	47	57
aviopuolison kanssa	8	10	55	66
yksin	28	34	83	100
Yht.	83	100	83	100

6.2 Sukupuolen jakautuminen toimialoilla

Kyselyyn vastanneista Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoista enemmistö, 81 %, oli naisia ja 4 % miehiä. Kyselyyn vastanneista tekniikan toimialan opiskelijoista taas enemmistö oli miehiä, 96 %. Naisia taas oli 19 % (Kuvio 1).

Kuvio 1. Sukupuolen jakautuminen toimialoilla.

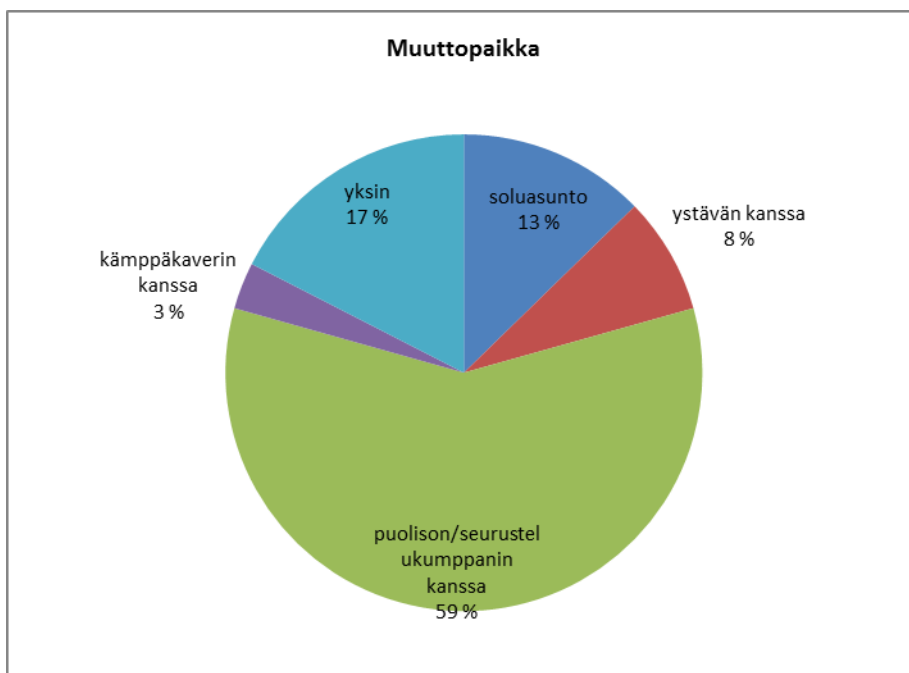
6.3 Lapsuuden kodista muuttaminen

Taustamuuttajien jälkeen kyselylomakkeessa käsitellään lapsuuden kodista muuttamista. Kyselylomakkeessa kysytään asumismuotoa, mihin lapsuuden kodista on muutettu, muuttoikää ja muuttosyytä.

Kyselylomakkeen kysymyksestä muuttopaikasta on erehdyksessä jäänyt vaihtoehto ”yksin” pois. Vastaajista (n=63) 11 on lisännyt itse kirjoittaen vaihtoehdon kyselylomakkeeseen ja ilmoittanut muuttaneensa yksin asumaan lapsuuden kodistaan. Kaikista kyselyyn vastanneista (N=84) 21 on jättänyt vastaamatta kyseiseen kysymykseen. Epäselväksi jää, voidaanko ajatella, että isompi osa kuin vaihtoehdon lisänneet 11 opiskelijaa, olisi muuttanut lapsuuden kodistaan yksin asumaan. Kysymykseen vastanneista 59 % on muuttanut lapsuuden kodistaan puolison tai seurustelukumppa-

nin kanssa, 17 % yksin, 13 % soluasuntoon, 8 % ystävän kanssa ja 3 % kämppäkaverin kanssa. (Kuvio 2.) Ystävä ja kämppäkaveri on erotettu omiksi vaihtoehtoikseen, koska on ajateltu että kämppäkaveri ei välttämättä aina ole entuudestaan tuttu, mutta ystävä on.

Kuvio 2. Muuttopaikka

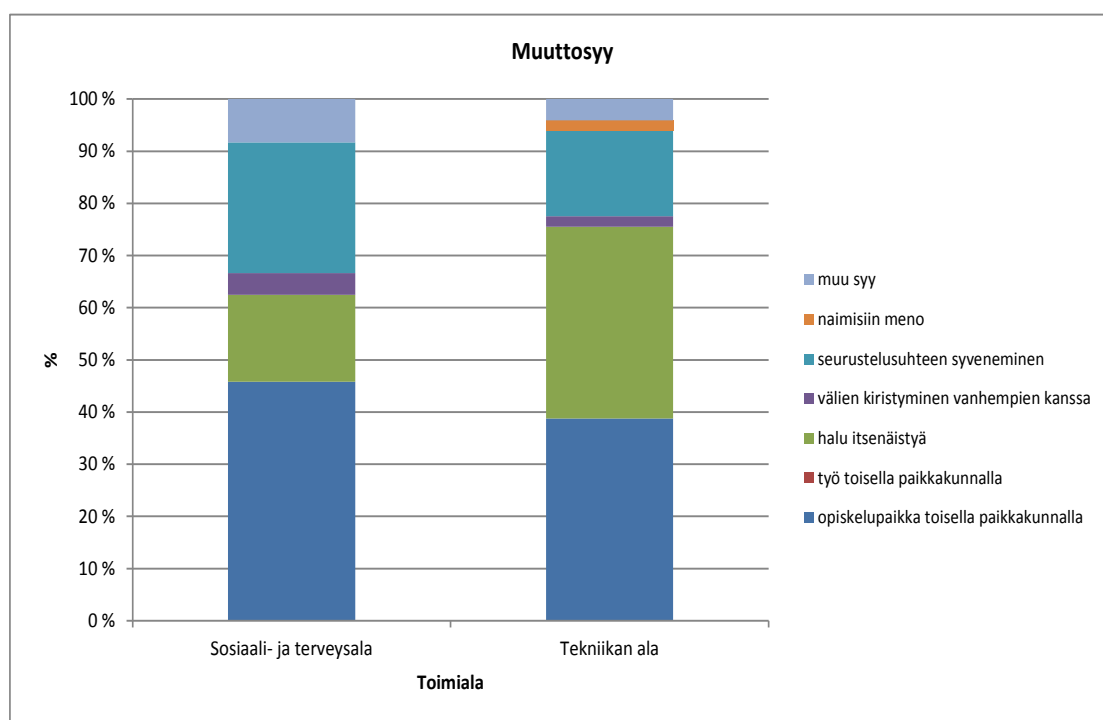
Suurin osa, 86 % (70), muuttoikää koskevaan kysymykseen vastanneita (n=81), on muuttanut lapsuuden kodistaan 18-21- vuotiaana. Peusperheen kodista muutetaan siis melko nopeasti täysi-ikäisyyden tullessa voimaan. Alle 18-vuotiaana on muuttanut 11 % (9) vastanneista ja loput 2 % (2) vastanneista 22–25-vuotiaana. Kukaan vastanneista ei ole muuttanut yli 25vuotiaana. (Taulukko 2.)

Taulukko 2. Muuttoikä

Muuttoikä				
	<i>Lkm</i>	<i>%</i>	<i>Kum. lkm</i>	<i>Kum-%</i>
alle 18 v	9	11	9	11
18-21 v	70	86	79	98
22-25 v	2	2	81	100
26-29 v	0	0	81	100
30 v tai yli	0	0	81	100
Yht.	81	100	81	100

Kaikista (n=73) muuttosyytä koskevaan kysymykseen vastanneista 41 % (30) ilmoitti syynä muuttoon lapsuuden kodista olleen opiskelupaikka toisella paikkakunnalla. Toiseksi yleisin syy oli halu itsenäistyä, jonka oli valinnut vastausvaihtoehdoksi 30 % (22) kyselyyn vastanneista. Seurustelusuhteen syveneminen taas oli syynä 19 %:lla (14) vastanneista. Välien kiristymisen vanhempien kanssa oli syynä muutolle 3 %:lla (2) ja yhdellä syynä oli naimisiin meno. Muita syitä muuttoon ilmoitettiin olevan: ”harrastus”, ”lyhyempi matka kouluun”, ”miehen mukana” ja ”armeijasta sai ilmaiseksi asua”.

Vertailtaessa näiden toimialojen välisiä eroja liittyen muuttosyyhyyn tuli ilmi sekä että kyselyyn vastanneista sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoista että tekniikan toimialan opiskelijoista suurimmalla osalla muuttosyyhyynä oli opiskelupaikka toisella paikkakunnalla. Toiseksi yleisimpänä syynä oli sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoista seurustelusuhteen syveneminen ja tekniikan toimialan opiskelijoilla taas halu itsenäistyä. Kolmanneksi yleisimpänä syynä taas oli sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoilla halu itsenäistyä ja tekniikan toimialan opiskelijoilla parisuhteen syventyminen. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Muuttosyyntä jakautuminen toimialoittain

6.4 Suhde vanhempiin

Kyselylomakkeessa kysyttiin myös opiskelijoiden suhdetta vanhempiinsa sekä vanhempien merkitystä. Suurimmalla osalla kyselyyn vastanneista (n=84), 77 %:lla (65), oli erittäin hyvä suhde vanhempiinsa. Melko hyvä oli 20 %:lla ja melko huono vain 2 %:lla. Yksikään vastaajista ei ilmoittanut suhteensa vanhempiinsa olevan erittäin huono.

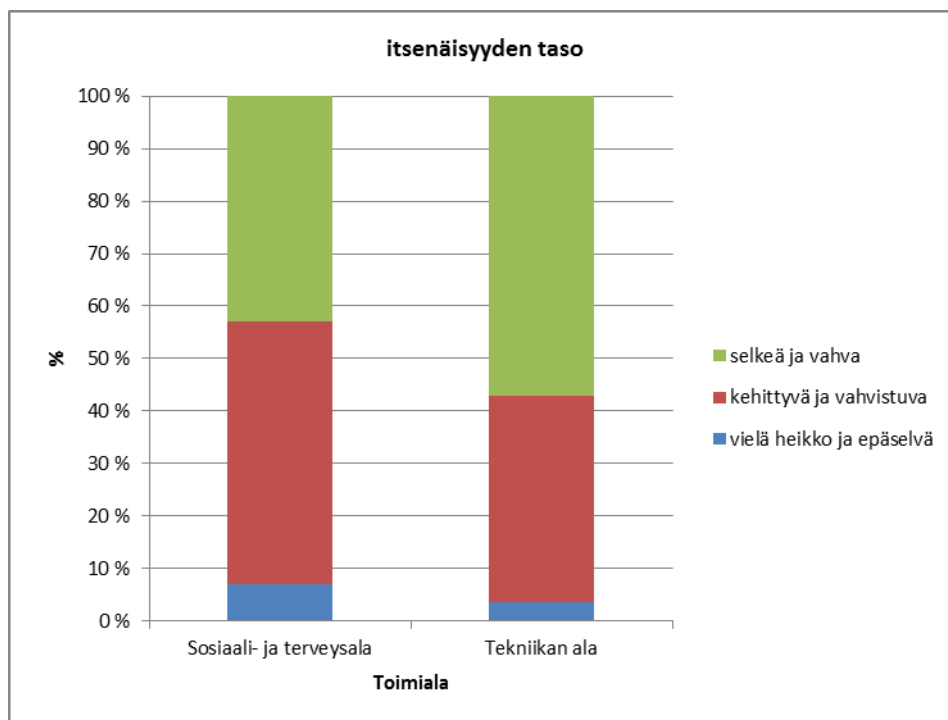
Kyselyyn vastanneista (n=82) suurin osa, 93 %, vastasi vanhempiensa olevan hyviä ja selkeitä vanhempia. Vain 2 % vastasi vanhempien olevan täysin vieraita ja ulkopuolisia ja vain taloudellisia tukijoita 1 % vastaajista. Yksi vastaajista ilmoitti vanhempiensa olevan kuin hyviä kavereita ja kaksi kuin sisarusia.

6.5 Itsenäisyyden taso, itsenäisyyttä tukevat tekijät ja kokemus itsenäistymisestä.

Kyselylomakkeen viimeisissä kysymyksissä kysyttiin omaa itsenäisyyden tasoa, kokemusta itsenäistymisestä. Lisäksi vastaajia pyydettiin valitsemaan annetuista vaihtoehtoista kolme tärkeintä tekijää, mitkä tukevat omaa itsenäisyyttä.

Kaikista kyselyyn vastanneista (n=84) 52 % vastasi oman itsenäisyyden tason olevan selkeä ja vahva. Kehittyvä ja vahvistuva sen vastasivat olevan 43 % ja vielä heikko ja epäselvä 5% vastaajista.

Sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoista omaa itsenäisyyden tasoa piti enemmistö, 50 %, kehittyvänä ja vahvistuvana, kun taas tekniikan toimialan opiskelijoista enemmistö, 57 %, piti omaa itsenäisyyden tasoa selkeänä ja vahvana. (Kuvio 5.) Näiden toimialueiden itsenäistymisen tasolla oli siis selkeä ero.

Kuvio 5. Itsenäisyyden taso toimialoittain.

Enemmistö vastaajista (n=84) oli valinnut perusperheen (vanhemmat ja sisarukset) kolmen tärkeimmän itsenäisyyttä tukevan tekijän joukkoon. Toiseksi eniten valituksi tuli vaihtoehto henkilökohtaiset tulevaisuuden suunnitelmat. Kolmanneksi eniten valituksi taas tuli vaihtoehto seurustelusuhde. Vähiten valintoja tuli vaihtoehdolle kotoa poismuutto. Muut vaihtoehdot, mitkä olivat ystävät, tasapainoinen taloudellinen tilanne ja elämän hallinnan kokemus tulivat melko tasaisesti valituksi. (Taulukko 3.) Tärkeimmät itsenäisyyttä tukevat tekijät olivat siis perusperhe ja henkilökohtaiset tulevaisuudensuunnitelmat.

Taulukko 3. Itsenäisyyttä tukevat tekijät.

tukevat tekijät	Lkm	%
perusperhe(vanhemmat ja sisarukset)	45	54
ystävät	33	39
seurustelusuhde	39	46
tasapainoinen taloudellinen tilanne	33	39
henkilökohtaiset tulevaisuuden suunnitelmat	42	50
kotoa poismuutto	12	14
elämän hallinnan kokemus	36	43
Yht.	240	286
N:	84	

Kaikista kyselyyn vastanneista (n=84) 74 % (62) piti itsenäistymistä elämään kuuluvana prosessina. Kukaan vastaajista ei pitänyt sitä mahdottomana ajatuksena. Suurena mahdollisuutena sitä piti 18% (15) vastanneista. Tulevaisuuden haaveenaan sitä piti 4% (3). Yhtä moni vastaajista piti sitä vaikeana tapahtumana. Yksi vastaajista piti itsenäistymistä välttämättömänä pahana. Toimialoittain kokemus itsenäistymisestä oli siis melko samanlainen. (Taulukko 4.)

Taulukko 4. Kokemus itsenäistymisestä toimialoittain.

%	<i>Sosiaali- ja terveysala</i>		<i>Tekniikan ala</i>	<i>Yht.</i>
	<i>ysala</i>			
mahdoton ajatus	0	0	0	0
vaikea tapahtuma	4	4	4	4
välttämätön paha	0	2	1	1
elämään kuuluva prosessi	75	73	74	74
tulevaisuuden haaveeni	7	2	4	4
suuri mahdollisuus	14	20	18	18
Yht.	100	100	100	100
N	28	56	84	84

7 POHDINTA

7.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimusta tehtäessä pyritään välttämään virheitä, mutta silti tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat. Kaikissa tutkimuksissa pyritään tämän vuoksi arvioimaan tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. On olemassa monia erilaisia mittaus- ja tutkimustapoja, joita voidaan käyttää tutkimuksen luotettavuuden arvioimiseen. (Hirsjärvi ym. 2009, 231.)

Toinen käsite tutkimuksen arviointiin liittyen on **validius** eli pätevyys. Validius tarkoittaa tutkimusmenetelmän tai mittarin kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Menetelmät ja mittarit eivät aina vastaa sitä todellisuutta, mitä tutkija ajattelee tutkivansa. Esimerkiksi vastaajat ovat saattaneet käsittää monet kysymykset aivan toisin kuin tutkija on ne ajatellut. Näin ollen jos tutkija käsittelee saatuja tuloksia edelleen oman alkuperäisen ajattelumallinsa mukaisesti, ei tuloksia voida pitää tosina ja pätevinä. Tällöin mittari siis aiheuttaa tuloksiin virhettä. (Hirsjärvi ym. 2009, 231-232.)

Tässä tutkimuksessa sattui kyselylomakkeen tekemisessä erehdys ja yksi vastausvaihtoehto jäi pois kyselylomakkeesta. Kysymyksessä numero viisi kysytään asuinmuotoa, mihin vastaaja on muuttanut lapsuuden kodistaan. Vastausvaihtoehtoista on jäänyt tärkeä vastausvaihtoehto pois. Kyselylomakkeessa ei ollut ollenkaan vaihtoehtoa, että vastaaja olisi muuttanut yksin asumaan lapsuuden kodistaan. Jotkut vastaajista olivat lisänneet itse kirjoittaen vaihtoehdon, mikä oli hyvä asia ajatellen tutkimustulosten luotettavuutta. Kuitenkin melko moni oli jättänyt täysin vastaamatta kysymykseen, jolloin ei voida tietää ovatko nämä kaikki vastaamatta jättäneet muuttaneet yksin asumaan lapsuuden kodistaan vai oliko heillä jokin muu syy jättää vastaamatta kysymykseen. Jos kysely toteutettaisiin nyt uudestaan, korjaisin edellä mainitun virheen ja tarkastaisin kyselylomakkeen kysymykset tarkemmin.

Joihinkin kysymyksiin oli tullut muutama sellainen vastaus että oli valittu useampi vastausvaihtoehto vaikka kyselylomakkeen alussa pyydettiin valitsemaan sopivin vastausvaihto. Ohjeella tarkoitettiin, että kuhunkin kysymykseen valitaan vain yksi vastausvaihtoehto. Kyselylomakkeessa on myös kysymys (numero 11), missä pyydettiin valitsemaan kolme tärkeintä omaa itsenäisyyttä tukevaa tekijää. Tähän kysymykseen tuli myös joitakin vastauksia, joissa oli puutteellinen määrä vastausvaihtoehtoja valittuna. Kyselylomakkeen täyttäminen ohjeista poiketen vaikuttaa aina tutkimuksen tuloksiin ja niiden luotettavuuteen. Jos kysely toteutettaisiin nyt uudestaan, yrittäisin miettiä miten täyttöohjeet saisi kyselylomakkeeseen vielä selvemmin.

Tutkimuksen **reliaabelius** tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta eli tutkimuksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Tuloksen reliaabelius voidaan todeta esimerkiksi niin että tutkitaan samaa henkilöä eri tutkintakertoina ja jos tulos on mo-

lemmilla kerroilla sama, voidaan sitä pitää reliaabelina. (Hirsjärvi ym. 2009, 231.) Tässä tutkimuksessa tällaiseen menetelmään ei ollut mahdollisuutta, koska tutkija itse ei ollut läsnä kyselyn toteutushetkessä eikä ole tietoinen kohdehenkilöiden henkilöllisyydestä. Kuitenkin voidaan olettaa, että opiskelijoiden vastaukset olisivat pysyneet samoina, mikäli mittausväli ei olisi ollut pitkä.

Jo pelkästään tutkimuksen aiheen valinta on myös eettinen valinta. Aihetta valittaessa pitää pohtia sen merkityksellisyyttä ja ajankohtaisuutta. (Hirsjärvi ym. 2009, 24.) Tämä opinnäytetyön aihe on valittu, koska tekijä oli kiinnostunut aiheesta ja piti ammattikorkeakouluopiskelijoiden syrjäytymisen ehkäisemistä ajankohtaisena ja tärkeänä asiana. Lisäksi tekijän oma elämäntilanne ammattikorkeakouluopiskelijana ja itsenäistyvänä nuorena vaikutti kiinnostuksen heräämiseen aihetta kohtaan.

Kysely toteutettiin nimettömänä, eikä tutkittavien henkilöllisyys tullut tutkijan tietoon missään vaiheessa. Tutkimuksen toteutuksessa yhteyshenkilöinä toimineet lehtorit tietävät keitä heidän ryhmässään tuona kyselyn toteutuspäivänä oli, mutta koska tutkimukseen vastattiin nimettömänä, eivät hekään tiedä mikä vastaus on kunkin opiskelijan. Kun kyselylomakkeet on käsitelty, hävitetään ne asiaankuuluvalla tavalla (Mäkinen 2006, 148–149).

Tutkimuksen eettisyyteen kuuluu isolta osalta se, että tutkimustulokset esitetään rehellisesti. Tutkimustuloksia ei saa vääristellä ja tutkimuksen teon jokaisessa vaiheessa on vältettävä epärehellisyyttä. Sen sijaan tutkimustuloksia ja niiden luotettavuutta tulee kriittisesti arvioida. (Hirsjärvi ym. 2009, 24–26.) Tämän opinnäytetyön tutkimustulokset on pyritty esittämään mahdollisimman totuudenmukaisesti, että ne vastaavat tutkimuksen tarkoitukselle asetettuihin tutkimusongelmiin. Epäkohtia tutkimuksen tekemisessä ei ole piiloteltu, vaan ne on rehellisesti mainittu tutkimuksen raportissa.

Tutkimuksen lähtökohtana tulee olla ihmisarvon ja siihen kuuluvan itsemääräämisoikeuden, kunnioittaminen. On siis otettava huomioon tutkimuksen kohderyhmä ja heidän oikeutensa tutkimusta tehtäessä. (Hirsjärvi ym. 2009, 26–27.) Tässä tutkimuksessa pyrittiin ottamaan huomioon opiskelijoiden elämänvaihe kyselylomaketta tehtäessä. Kyselyn toteuttaminen nimettömänä on myös ihmisarvon kunnioittamista.

Tutkimuksen tekijä ei ollut itse paikalla kun kyselylomakkeet annettiin opiskelijoille täytettäväksi. Jokaisen kyselylomakkeen alussa oli kuitenkin saatekirje, jossa lyhyesti esitellään tutkimuksen tekijä ja hanke mihin liittyen tutkimus tehdään. Saatekirjeessä on myös tutkimuksen tekijän sähköpostiosoite, jos jollakin kyselyyn vastanneista olisi ollut jotakin kysyttävää tutkimuksesta tai tutkimustulosten käsittelystä.

7.2 Johtopäätökset tutkimustuloksista

Suurin osa kyselyyn vastanneista Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoista oli naisia. Ylipäätään Sosiaali- ja terveysala on naisvaltainen ala. Tekniikan toimialan vastaajista taas suurin osa miehiä, mikä on myös yleistä myös työelämässä tekniikan aloilla.

Vastanneista 80 % oli jo irtaantunut perusperheestä eivätkä enää asuneet siellä. 86% poismuutto perusperheestä ajoittui 18-21-vuode ikään. Suomalainen nuori siis itsenäistyy täysi-ikäisyyden aikoihin.

Vastanneista 59 % asui avo- tai avioliitossa, joka voidaan lukea muuttosyyksi. Kuitenkin 41 % ilmoitti toisella paikkakunnalla opiskelun ja 30 % halun itsenäistyä poismuuttosyyksi. Itsenäistymistä siis auttaa kumppanuus ja opiskelu.

Vastanneista 93 % koki omat vanhemmat selkeiksi ja hyviksi vanhemmiksi ja runsas puolet vastanneista koki myös oman itsenäistymisen tason selkeäksi ja vahvaksi. Toinen puoli totesi sen olevan kehittymässä ja vahvistumassa. Suurin osa siis sai tukea ja kannustusta perusperheeltä ja itsenäistymisprosessissa ei ilmennyt ongelmia.

Suurin osa kaikista kyselyyn vastanneista piti itsenäistymistä elämään kuuluvana prosessina. Toimialalla tai sukupuolella ei siis ole vaikutusta siihen, miten itsenäistyminen koetaan. Itsenäistyminen on elämänkriisi ja haastava vaihe nuoren elämässä. Suuri osa nuorista kuitenkin suhtautuu itsenäistymiseen positiivisena asiana.

LÄHTEET

Aalberg, V. & Siimes, M. 1999 ja 2007. Lapsesta aikuiseksi-Nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo, 67-69

Ammattikorkeakoulu.info. 2008. [viitattu 8.2.2012]. saatavissa: <http://www.ammattikorkeakoulu.fi/opiskelu-ammattikorkeakoulussa/>

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston www-sivut. [Viitattu 13.2.2012]. Saatavissa: http://www.arene.fi/sivu.asp?page_id=223&luokka_id=24&main=1

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Tammi, 24-26, 134, 139-140, 184-185, 193-201.

Hägglund, T-B. 1985. Nuori ja perhe kasvun kannalta. Teoksessa T-B. Hägglund (toim.) Nuoruusiän psykiatria. Jyväskylä: Tammi, 82-83, 284,286- 288

Ilmonen, M., Hirvonen, J. & Manninen, R. 2005. Nuorten asuminen 2005. Ympäristöministeriö, Helsinki. Saatavissa: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=168773>

Isotalo, K. & Kinnunen, S. 2004. Omaan kämppään!. Jyväskylä: Kirjapaja, 9-11.

Jobstep ammattikorkeakoulujen ura- ja rekrytointipalvelu. Opiskelu ammattikorkeakoulussa. [viitattu 8.2.2012]. saatavissa: http://www2.jobstep.net/modules/page/show_page.asp?id=A2DA3C116F7049E2A9CB97B188CC65A5&itemtype=00308B787886459385F296A5AFD4FA74&tabletarget=data_1&pid=A9197CCE09B447FF96D8A0F2B5A2262A&layout=jobstep_tietopalvelu

Jyväskylän yliopiston www-sivut. [Viitattu 10.2.2012]. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Kangas, E. 2011. Lukiolaisten masentuneisuus, koettu avuntarve, tyytyväisyys opiskeluterveydenhuoltoon ja sen käyttö. Terveyskasvatuksen pro gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto, terveystieteen laitos. [Viitattu 15.2.2012]. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/27289/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-2011071211149.pdf?sequence=1>

Kiiski, P & Tanttula, M. www.terkkari.fi- Terveystieteen neuvontatyön tueksi laadukkaita internetsivuja seksuaaliterveydestä. AMK-opinnäytetyö. Diakonia ammattikorkeakoulu/Lahden ammattikorkeakoulu. [Viitattu 7.4.2012]. Saatavissa: http://kirjastot.diak.fi/files/diak_lib/Lahti2007/06b752_Lahti_Kiiski_07.pdf

Majava, H. 2008. Nuoren aikuisen psykoterapia III. Tieteellisiä artikkeleita. [Viitattu 26.4.2012.] Saatavissa:
http://www.heikkimajava.net/articles.php?subaction=showfull&id=1265119645&archive=&start_from=&ucat

Myllyniemi, S. Nuorisobarometri 2008. Opetusministeriö & Nuorisotutkimusseura. [Viitattu 18.4.2012.] Saatavissa:
http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisoasiain_neuvottelukunta/julkaisut/barometrit/liitteet/Nuorisobarometri2008.pdf

Mäkinen, O. 2006. Tutkimusetiikan ABC. Helsinki: Tammi. s. 148-149.

Nyyti Ry:n www-sivut, Opiskelijana korkeakoulussa, Muutto pois kotoa, 2011. [Viitattu 8.2.2011]. Saatavissa: <http://www.nyyti.fi/tietoa/opiskelijana-korkeakoulussa/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö www-sivut. Opiskelu ja tutkinnot ammattikorkeakouluissa. [Viitattu 8.2.2012]. Saatavissa:
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/

Opiskelijaboksi www-sivut. Opiskelua elämää varten. [Viitattu 7.4.2012]. Saatavissa:
<http://www2.opiskelijaboksi.fi/opiskelijaelamaa/artikkeli/opiskelua-elamaa-varten>

Salo, O. & Tuunainen, K. 1996. Dacapo –Alusta uudelleen. Hämeenlinna: Salutono-va Oy, 139, 147, 277-278.

Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut. SAMK-esittely. 2012. [Viitattu 13.12.2012] Saatavissa: <http://samk.fi/samk-esittely>

Sinkkonen, J. 2010. Nuoruusikä. Helsinki: WSOY, 63-64.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Ammattikorkeakoulukoulutus [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-0033. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 13.2.2012].
 Saatavissa: <http://www.stat.fi/til/akop/index.html>.

Vuokila-Oikkonen, P. & Halonen, A. 2011. Rakentamassa ammattikorkeakouluyhteisöä. Diakonia-ammattikorkeakoulu. [Viitattu 29.4.2012] Saatavissa:
<http://cds.diak.fi/>

Väestöliiton www- sivut. [Viitattu 1.2.2012]. Saatavissa:
http://www.vaestoliitto.fi/seksuaalisuus/tietoa-seksuaalisuudesta/ammattilaiset/tietopankki/nuoruuden_kehitystehtavat/

Youth in Europe. 2009. Eurostat. [Viitattu 19.4.2012] Saatavissa:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.

LIITE 1

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED
SCIENCES

OP21
TUTKIMUSLUPA-
ANOMUS
APPLICATION FOR A
RESEARCH PERMISSION

SAMK / TUTKIMUSLUPA-ANOMUS, APPLICATION FOR A RESEARCH PERMISSION

Opinnäytetöille ja muille tutkimuksille, jotka kohdistuvat Satakunnan ammattikorkeakouluun.

For theses and other studies which concern Satakunta University of Applied Sciences.

Liitä anomukseen ohjaajan hyväksymä tutkimussuunnitelma. Lähetä anomus SAMKin kehitysohjalle hyvissä ajoin ennen tutkimuksen suunniteltua toteuttamisajankohtaa (ME71110). Älä aloita tutkimusta / opinnäytetyön tekemistä ennen kuin olet saanut tutkimusluvan.

Please enclose the research plan approved by your thesis supervisor. Send the application to SAMK's Development Director well before the planned period of implementation (procedural instructions ME71110). Do not start the empirical part of the research before you have obtained the permission.

Tutkimuksen/opinnäytetyön tekijä(t) | Researcher(s)/Student(s): Annika Hakanen

Tekijän/tekijöiden osoite | Address: Kuoppakuja 2 as 2 28610 Pori

Sähköposti | E-mail: annika.hakanen@student.samk.fi

(Työ)nimi/aihe | The working title of the thesis/study: Itsenäistyminen ja kodista irtautuminen opiskelijan elämän kriisi

Toteutuksen suunniteltu ajankohta | Planned timetable of implementation: kevät/2011

Tekijän koulutusohjelma | Degree programme in which the applicant is studying: Terveystieteiden koulutusohjelma

Oppilaitos, jos muu kuin SAMK | Educational institution if other than SAMK:

Kerätäänkö tutkimuksessa henkilötietoja ja kootaanko niistä henkilötietorekisteri? ☐ kyllä ☒ ei

Shall personal data** be collected and registered during research? ☐ yes ☒ no

* Henkilötietojen keräämisellä ja tietojen rekisteröinnillä tarkoitetaan yksilöintitietojen (kuten nimi, henkilötunnus, syntymäaika) ja tutkimustietojen kokoamista rekisteriin. (Lisätietoja www.tietosuoja.fi). Tutkimuksen päätyttyä tutkimusrekisteri joko hävitetään tai arkistoidaan ilman tunnistetietoja.

** Collecting and registering personal data refers to the collecting of individualised data (such as name, personal identity code, date of birth) and research data into a register. (Further information www.tietosuoja.fi). Upon completion of the research work, the register shall be either deleted or filed without identification data.

Ohjaaja(t) | Supervisor(s): Marja Flinck

Puolto ohjaajalta | Supervisor's approval:

Puoltolauseet | Supervisor's opinion:

Ohjaajan allekirjoitus | Supervisor's signature

Päiväys | Date and place 17.3.2011 Pori

Luvan hakijan allekirjoitus | Applicant's signature

Kehitysjohdajan / Rehtorin päätös | Development Director's / President's decision

Päätösnumero

979 015

☒ tutkimuslupa myönnetään | permission is granted

☐ tutkimuslupa myönnetään ehdollisesti | permission is granted conditionally

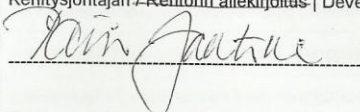
☐ tutkimuslupaa ei myönnetä | permission is not granted

Perustelut | Grounds:

Yhteyshenkilö SAMKissa | Contact person at SAMK

Päiväys | Date and place

Kehitysjohdajan / ~~Rehtorin~~ allekirjoitus | Development Director's / President's signature

Päätös tiedotetaan opiskelijoille, ohjaajille ja SAMKin yhteyshenkilölle.

Note: The decision shall be notified to the student(s), the supervisor(s) and the contact person at SAMK.

Sisältövastaava: Anne Sankari

Tarkistettu viimeksi: 1.6.2010

LIITE 2

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU
Tiedepuisto 3
28600 PORI

OP07
SOPIMUS
OPINNÄYTETYÖN
TEKEMISESTÄ

SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: Annika Hakanen	Opiskelijanumero: 0801195	Aloitusrhmä: HT08P/1rA
Koulutusohjelma: Terveystieteiden koulutusohjelma		
Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Marja Flinck, marja.flinck@samk.fi, 044 7103430		
Toimeksiantaja, yhteystietojen nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Tiina Mikkonen-Ojala, tiina.mikkonen-ojala@samk.fi, 044 7103422		
Opinnäytetyön nimi: Itsenäistyminen ja kodista irtautuminen opiskelijan elämän kriisinä		
Työn etenemisaikataulu: Tarkoituksena kirjoittaa lopulliseen muotoonsa syyskuun 2011 loppuun mennessä. Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektisuunnitelmassa.		
<p>Vakuutukset. Jos opinnäytetyö tehdään kokonaan tai osittain työsuhteessa palkkaa vastaan, niin toimeksiantajan on laadittava asianmukainen kirjallinen työsuhteesta. Työnantaja huolehtii lainmukaisista vakuutuksista, sillä ammattikorkeakoulun vakuutukset eivät kata työsuhteesta tehtävän opinnäytetyön tekijää.</p> <p>Opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen. Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. Aineiston hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti Satakunnan ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.</p> <p>Oikeudet opinnäytetyön tuloksiin. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen. Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle.</p> <p>Immateriaalioikeudet. Tekijänoikeus ja muut immateriaalioikeudet opinnäytetyöhön kuuluvat opinnäytetyön tekijälle. Opinnäytetyön tekijä ja toimeksiantaja sopivat erikseen, missä laajuudessa tekijänoikeus tai muut immateriaalioikeudet siirtyvät toimeksiantajalle.</p> <p>Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu. Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Ammattikorkeakoulu vastaa työn ohjauksesta, seurannasta ja työn riittävästä laadusta. Ammattikorkeakoulu ei ole taloudellisesti vastuussa työn tuloksista tai aikataulusta. Opinnäytetyön tekijä ei vastaa toimeksiantajalle vahingosta, joka toimeksiantajalle syntyy opinnäytetyön viivästyneisyydestä, ellei erikseen toisin sovita. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta. Opiskelija sitoutuu palauttamaan toimeksiantajalle työn aikana saamansa luottamuksellisen aineiston, kun opinnäytetyö on valmistunut, tai kun osapuolet yhdessä toteavat, että yhteistyöedellytyksiä opinnäytetyön loppuun saattamiseksi ei ole.</p> <p>Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus. Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muuta julkisuuslaissa salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyö tai sen osia voidaan julkaista myös internetissä sopimalla niistä erikseen. Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opettaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa.</p> <p>Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan käräjäoikeudessa.</p> <p>Tätä sopimusta on laadittu 3 kappaletta, yksi kullekin osapuolelle.</p> <p>Satakunnan ammattikorkeakoululla on oikeus käyttää yhteistyöhanketta referenssinä ammattikorkeakoulun työelämäyhteyksistä, mukaan lukien SAMKin yhteistyötietokanta, johon voi tehdä hakuja internetissä. Opinnäytetyöstä näkyvät otsikko, organisaatio ja organisaation yhteystiedot. Hanketta voidaan lisäksi hyödyntää ammatillisen korkeakoulutuksen tavoitteita edistävistä esim. opetusmateriaalina tai -metodina edellyttäen, ettei hankkeeseen sisältyneiden tietojen luottamuksellisuutta vaaranneta.</p>		
Päiväys: 31.12.2011		
Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimi ja nimen selvitys: 	Koulutusjohtajan/Toimialajohtajan allekirjoitus ja nimen selvitys: 	
Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus: 		

Sisältövastaava: Anne Sankari

Tarkistettu viimeksi: 22.11.2010

LIITE 3

Hyvät Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijat.

Olen terveydenhoitajaopiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulun Sosiaali- ja terveysalan Porin toimipisteestä. Teen opinnäytetyötä CDS (To Care, To Dare, To Share)- hankkeeseen liittyen, mikä on Diakonia ammattikorkeakoulun hallinnoima ammattikorkeakoulujen yhteistyöhanke, jossa myös SAMK on mukana. Valtakunnallisen projektin teemana on syrjäytymisen ehkäiseminen ammattikorkeakouluopinnoissa ja sen päämääränä on tukea sekä suomalais-ten että ulkomaisten ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia ja opintojen loppuun saattamista.

Opinnäytetyöni aihe hankkeen tiimoilta käsittelee itsenäistymistä ja kodista irtautumista. Pyydän teitä ystävällisesti vastaamaan aiheeseen liittyviin kysymyksiin. Kyselyyn vastataan nimettömänä ja vastauslomakkeet hävitetään asianmukaisesti analysoinnin jälkeen.

Kiitos yhteistyöstä!

terv. Annika Hakanen

annika.hakanen@student.samk.fi

LIITE 4

Kyselylomake Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kokemuksista itsenäistymisestä ja kodista irtautumisesta

Vastaa kysymyksiin ympyröimällä sopivin vastausvaihtoehto

Taustamuuttajat

1. Sukupuoli

1. nainen
2. mies

2. Ikä

1. alle 20 v
2. 21-25 v
3. 26-30 v
4. 31v tai enemmän

3. Toimiala, jolla opiskelet

1. Sosiaali- ja terveysala
2. Tekniikan ala

4. Nykyinen asumismuoto

1. vanhempien kanssa perusperheessä
2. soluasunto
3. ystävän kanssa
4. seurustelukumppanin kanssa
5. aviopuolison kanssa
6. yksin

5. Muutitko lapsuuden kodistasi asumaan

1. soluasuntoon
2. ystävän kanssa
3. puolison/seurustelukumppanin kanssa
4. kämppäkaverin kanssa

6. Minkä ikäisenä muutit lapsuuden kodistasi omaan talouteen?

1. alle 18 v
2. 18-21 v
3. 22-25 v
4. 26-29 v
5. 30 v tai yli

7. Mikä oli syy muuttoosi?

1. opiskelupaikka toisella paikkakunnalla
2. työ toisella paikkakunnalla
3. halu itsenäistyä
4. välien kiristyminen vanhempien kanssa
5. seurustelusuhteen syveneminen
6. naimisiin meno
7. muu syy, mikä? _____

8. Suhteesi vanhempiin tällä hetkellä

1. erittäin huono
2. melko huono
3. melko hyvä
4. erittäin hyvä

9. Mielestäni vanhempani ovat minulle

1. hyviä ja selkeitä vanhempia
2. kuin hyviä kavereita
3. kuin sisaruksia
4. lähinnä taloudellisia tukijoita
5. täysin vieraita ja ulkopuolisia

10. Oma itsenäisyyden tasoni on

1. vielä heikko ja epäselvä
2. kehittyvä ja vahvistuva
3. selkeä ja vahva

11. Mitkä tekijät mielestäsi tukevat eniten itsenäisyyttäsi?

(valitse kolme tärkeintä)

1. perusperhe (vanhemmat ja sisarukset)
2. ystävät
3. seurustelusuhde
4. tasapainoinen taloudellinen tilanne
5. henkilökohtaiset tulevaisuuden suunnitelmat
6. kotoa poismuutto
7. elämänhallinnan kokemus

12. Itsenäistyminen on kokemukseni mukaan

1. mahdoton ajatus
2. vaikea tapahtuma
3. välttämätön paha
4. elämään kuuluva prosessi
5. tulevaisuuden haaveeni
6. suuri mahdollisuus

Kiitos avustasi ja tsemppiä opiskeluun!

Annika Hakanen

annika.hakanen@student.samk.fi